

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 DEP
0032
Oslo

Deres ref.: 21/2516

Vår ref: HSAK202100157

Dato: 17-06-2021

Høring: Høring av utkast til strategi for forskerrekruttering og karriereutvikling

Legeforeningen støtter i all hovedsak strategien, men ønsker å rette fokus mot følgende:

Rekrutteringsutfordringer

Strategien beskriver utfordringer med rekrutteringsgrunnlaget i Norge de siste 20 årene og dagens rekrutteringsutfordringer. Strategien viser til at rekrutteringsutfordringene er ulike for ulike fag. Det gjør det komplisert å gi generiske råd om effektive tiltak. Men det er fire rekrutteringsutfordringer som er like for alle fag og bør få fokus:

- midlertidige stillinger svekker forskerrekrutteringen
- kvinneandelen er lavere med økende akademisk grad
- forskere med innvandrerbakgrunn er underrepresentert i sektoren
- utenlandske søkere er overrepresentert i forskerstillinger

Legeforeningen mener at utstrakt bruk av midlertidige stillinger i akademien er et betydelig hinder for forskerrekruttering. Det er en [betydelig større andel ansatt i midlertidige stillinger](#) innen UH-sektoren enn i resten av arbeidslivet. Omfanget av midlertidige tilsatte i UH-sektoren svekker rekrutteringen av talenter til norsk forskning og høyere utdanning.

Riksrevisjonen viste i sin [rapport](#) om kliniske behandlingsstudier at styrene i helseforetakene i for liten grad er oppmerksomme på forskning, som er en av fire lovpålagte oppgaver i et sykehus. Legeforeningen mener ledelsen, både i primær- og spesialisthelsetjenesten i større grad må anerkjenne og tilrettelegge for forskning. Legeforeningen ønsker også å påpeke at det er få gode strukturer og lite stimulering til forskning innen allmennmedisin. Allmennmedisin er et forskningssvakt område, og Helse Omsorg 21-rådet er tydelig på at det er her vi trenger en satsning. Behovet for forskningskompetanse og forskning i primærhelsetjenesten/kommunene er et nasjonal ansvar.

Forskerlinjen

Studier fra forskerlinjer ved medisinstudiet i Norge, viser tydelig at tidligere forskerlinjestudenter fortsetter å forske og et stort antall avlegger PhD-graden, særlig blant kvinnene (1-4). Forskerlinjen er med på å skape flere akademisk kvalifiserte leger og forlenge forskningskarrierer i medisin, samt bidra til nettverksbygging mellom studenter, forskningsmiljøer og helseforetak (4). Forskningslinjer bør etableres og eksisterende forskerlinjer bør forbedres med tettere samarbeid mellom forskerlinjestudentene og forskergruppene også etter endt PhD.

Behov for flere kombinerte stillinger

Flere kombinerte stillinger med klinisk arbeid og klinisk forskning vil bidra til flere kliniske studier og økt kompetanse, kvalitet og pasientsikkerhet i tjenesten. Kombinerte stillinger og fordypningsstillinger vil styrke forskningskulturen i sykehusene, og integrere samarbeidet med universitetene. Universitetstilknytning kan være nyttig for mange av Legeforeningens medlemmer og opprettelse av kombinerte stillinger som er tilstrekkelig finansiert er viktig. En mulighet er at RHF, HF og universitet kan gå sammen om finansiering av kombinerte stillinger.

For å nå målet om å integrere flere kliniske studier i den kliniske hverdagen mener Legeforeningen at det må lyses ut flere fordypningsstillinger.

Karriereveiledning

Legeforeningen ønsker en evaluering av eksisterende karriereveiledningsprogram før man anbefaler veiledning, samt å undersøke hvilke tiltak som er gjort i forskningsmiljøer hvor forskere har blitt værende. Psykisk helse under phd-løpet får mye fokus og det støttes, men vi ønsker samtidig en bredere tilnærming til faktorer som kan påvirke gjennomføringen av et phd-prosjekt.

Lønn og arbeidsvilkår

Det er åpenbart at konkurransedyktige lønnsvilkår er avgjørende for å rekruttere og beholde talenter i forskning og undervisning. For enkelte fagdisipliner ligger lønnen som forsker under det lønnsnivået det er naturlig å sammenlikne med. Videre gjenspeiles ikke økt forskerkompetanse med økt lønn.

Legeforeningen støtter tiltakene med å gi gode rammer for å øke forskerrekuttering. Det følger av nasjonal handlingsplan for kliniske studier at helsepersonell innen alle faggrupper trenger skjermet tid til forskning innenfor deres arbeidstid for at de skal kunne delta i og initiere til kliniske studier.

Med hilsen

Den norske legeforening

Siri Skumlien
generalsekretær

Kari-Jussie Lønning
fagdirektør

Saksbehandler: Hedda Maurud, Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Referanser

1. Bjerkreim AT, Eskerud I, Guttormsen AB et al. Fortsetter forskerlinjestudenter å forske? Tidsskr Nor Lægeforen 2019; 139. doi: 10.4045/tidsskr.18.0266.
2. Jacobsen GW, Ræder H, Stien MH et al. Springboard to an academic career – A national medical student research program. PLoS One 2018; 13: e0195527
3. Jacobsen GW. En ubetinget suksess. Tidsskr Nor Lægeforen 2019; doi:10.4045/tidsskr.19.0050; <https://tidsskriftet.no/2019/02/leder/en-ubetinget-suksess>
4. Forskningsrådet. Rapport fra utvalget for forskerlinjepiloter 2017 <https://www.forskningsradet.no/siteassets/publikasjoner/1254031148417.pdf>